

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет Педагогіки, психології та мистецтва
Кафедра Психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

« _____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 1.1.4. Основи підприємницької діяльності

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Психологія бізнесу та управління
(назва)

Форма навчання: Денна, Заочна
(денна, заочна,)

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Основи підприємницької діяльності**
(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми **Психологія бізнесу та управління**, навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього
(назва ОПП)

ступеня **другого (магістерського)** за спеціальністю **053 Психологія**
(шифр і назва спеціальності)

Розробники: **Панченко Оксана Петрівна, кандидат економічних наук**
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
Психології та соціальної роботи

Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни ***Основи підприємницької діяльності*** для студентів спеціальності ***053 Психологія*** за ***другим (магістерським)*** рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2023. – 23 с.

© Панченко О.П., 2023 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка,
2023 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: <u>053 Психологія</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		1/2-й	1/2-й
Загальна кількість годин – 120	Освітня програма: <u>Психологія бізнесу та управління</u> (шифр і назва)	Семестр	
		1/3-й	1/3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	Лекції	
		26 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		26 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		68 год.	106 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
Екзамен	Екзамен		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Основи підприємницької діяльності» є надання студентам знань щодо планування підприємницької діяльності, її започаткування й особливостей функціонування суб'єктів підприємництва.

Завдання навчальної дисципліни: теоретична і практична підготовка студентів із сутності та функціонування приватного підприємництва, правових форм його організації відповідно до законодавства України, особливостей відкриття власної справи, бізнес-планування та аналізу підприємницької діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.	СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності базові знання і сучасні досягнення у галузі психології бізнесу та управління

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПР1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно- комунікаційних технологій

ПР8 Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації

ПР 13. Актуалізувати та розвивати підприємницький, управлінський потенціал замовника, формувати його ефективну бізнес-стратегію

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності.

Сутність підприємництва, його функції та роль у суспільстві. Суб'єкти й об'єкти підприємницької діяльності. Принципи та моделі підприємництва. Суспільна та економічна основа підприємництва.

Особливості розвитку підприємництва в Україні. Зарубіжний досвід розвитку підприємництва.

Підприємець, його функції у різних сферах діяльності. Формування лідерських якостей підприємця. Обов'язки, права і відповідальність підприємця.

Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємництва в Україні.

Види й організаційні форми підприємництва. Підприємство колективної власності, приватні та інші види підприємств. Об'єднання підприємств. Господарські товариства, особливості та види персональних товариств, товариств на капіталі, публічних і приватних акціонерних товариств. Фізична особа – підприємець (городянин-підприємець). Сутність, переваги та недоліки одноособового володіння. Особливості функціонування суб'єктів малого підприємництва в Україні. Правові форми організації підприємницької діяльності за кордоном.

Характеристика підсистеми внутрішнього середовища суб'єкта господарювання. Фактори зовнішнього середовища підприємницької діяльності. SWOT -аналіз, методика його проведення.

Тема 3. Планування власної справи.

Сфери підприємницької діяльності.

Підприємницька ідея, її джерела і методи пошуку.

Планування власної справи: визначення місії, стратегії та цілей.

Суть і принципи комерційного розрахунку.

Виробничі ресурси: початковий, основний та обіговий капітал. Приватна власність як економічна основа підприємництва.

Дослідження ринку. Оцінка кон'юнктури ринку, її показники.

Тема 4. Технологія заснування власної справи

Засновницькі документи і процес їх підготовки.

Статутний фонд та особливості його формування.

Порядок державної реєстрації юридичної особи.

Обмеження у провадженні підприємницької діяльності.

Порядок ліцензування підприємницької діяльності. Органи, що здійснюють ліцензування підприємницької діяльності.

Способи (шляхи) створення власної справи.

Припинення діяльності суб'єктів підприємництва.

Тема 5. Бізнес-планування

Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку

Сутність поняття «бізнес-план», його призначення. Структура бізнес-плану. Резюме у бізнес-плані. Опис товару (послуги): характеристика товару, товарний асортимент, види послуг.

Аналіз ринку та прогноз збуту. Використання мережі Інтернет під час дослідженні суб'єктів та об'єктів ринку. Методи прогнозування збуту товарів (послуг). Визначення перспектив розвитку ринку.

Тема 5.2. Маркетинг у бізнес-плануванні

Конкуренція. Методи аналізу конкурентів. Цінова та нецінова конкуренція. Конкурентоспроможність суб'єктів господарювання, її показники й методи

визначення. Напрями підвищення конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва.

План маркетингу. Управління життєвим циклом товару, товарною маркою і товарними інноваціями. Методика визначення конкурентоспроможності товару (послуги). Планування асортименту. Стратегії і методи ціноутворення. Вибір джерел постачання. Стратегії розподілу товарів. Формування бюджету просування товарів (послуг).

Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників

Організаційний план. Організаційні структури управління суб'єктом підприємництва. Види графіків роботи.

Юридичний план.

Розділ бізнес-плану – оцінка ризику та страхування. Види ризиків. Методи управління ризиками. Страхування, його види.

Виробничі плани.

Фінансовий план. Розрахунок фінансових показників та їх аналіз.

Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності

Сутність і необхідність державного регулювання підприємницької діяльності. Форми і методи державного регулювання підприємництва в Україні. Податкова система в Україні. Грошове та кредитне державне регулювання.

Державна підтримка малого бізнесу в Україні. Особливості підтримки малого бізнесу за кордоном.

Економічна безпека підприємництва.

Антимонопольна діяльність держави.

Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур

Суть і значення комерційної діяльності у підприємстві.

Правова база комерційної діяльності підприємницьких структур. Чинники розвитку комерційної діяльності. суб'єкти комерційної діяльності у підприємстві. Взаємовідносини зі споживачами. Закон України «Про захист прав споживачів»

Тема 8. Управління підприємницькою діяльністю

Управління ресурсами підприємства. Психологія та етика спілкування у торгівлі. Мотивація персоналу у торгівлі. Психологічні особливості здійснення підприємцем контроль за роботою персоналу. Контроль за показниками ефективності підприємницької діяльності у торгівлі.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі					
		о	л	п	лаб.	інд.		СРС	о	л	п	лаб.	інд.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності	10	2	2	-		6	10	1					9
Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємства в Україні	12	4	2	-		6	12	1					11
Тема 3. Планування власної справи	10	2	2	-		6	10		1				9
Тема 4. Технологія заснування власної справи	14	2	2	-		10	14		1				13
Тема 5. Бізнес-планування	42	10	12	-		20	42	4	6				32
Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку	12	4	2	-		6	12	1	2				9
Тема 5.2. Маркетинг у бізнес-плануванні	16	2	6	-		8	16	1					15
Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників	14	4	4	-		6	14	2	2				10
Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності	10	2	2	-		6	10		1				9
Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур	8	2	2	-		4	8		1				7
Тема 8. Управління підприємницькою діяльністю	14	2	2	-		10	14						14
Усього годин	120	26	26	-		68	120	6	8				106

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності. <i>Тема лекції 1. <u>Суть та економічна основа підприємництва</u></i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність підприємництва, його функції та роль у суспільстві. 2. Суб'єкти й об'єкти підприємницької діяльності. Принципи та моделі підприємництва. Суспільна та економічна основа підприємництва. 3. Підприємець, його функції у різних сферах діяльності. 4. Формування лідерських якостей підприємця. Обов'язки, права і відповідальність підприємця. 	2
2	<p>Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємництва в Україні. <i>Тема лекції 2. <u>Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку підприємництва в Україні</u></i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види й організаційні форми підприємництва. 2. Фізична особа – підприємець (городянин-підприємець). Сутність, переваги та недоліки одноособового володіння. 3. Особливості функціонування суб'єктів малого підприємництва в Україні. 	4
3	<p><i>Тема лекції 3. <u>Фактори внутрішнього та зовнішнього середовища суб'єкта господарювання</u></i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика підсистеми внутрішнього середовища суб'єкта господарювання. 2. Фактори зовнішнього середовища підприємницької діяльності. SWOT-аналіз, методика його проведення. 	2
4	<p>Тема 3. Планування власної справи. <i>Тема лекції 4. <u>Послідовність планування власної справи</u></i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сфери підприємницької діяльності. 2. Підприємницька ідея, її джерела і методи пошуку. 3. Планування власної справи: визначення місії, стратегії та цілей. 4. Суть і принципи комерційного розрахунку. 5. Виробничі ресурси. Приватна власність як економічна основа підприємництва. 	2
5	<p>Тема 4. Технологія заснування власної справи <i>Тема лекції 5. <u>Порядок заснування власної справи</u></i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засновницькі документи і процес їх підготовки. Статутний фонд та особливості його формування. 2. Порядок державної реєстрації юридичної особи. 3. Способи (шляхи) створення власної справи. 4. Припинення діяльності суб'єктів підприємництва. 	2
6	<p>Тема 5. Бізнес-планування Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку <i>Тема лекції 6. <u>Сутність бізнес планування та аналіз ринку</u></i></p> <p>План</p>	10
		4
		2

	<p>1. Сутність поняття «бізнес-план», його призначення. Структура бізнес-плану.</p> <p>2. Опис товару (послуги): характеристика товару, товарний асортимент, види послуг.</p>	
7	<p><i>Тема лекції 7. <u>Аналіз та прогнозування збутової політики</u></i> План</p> <p>1. Аналіз ринку та прогноз збуту. Використання мережі Інтернет під час дослідженні суб'єктів та об'єктів ринку.</p> <p>2. Методи прогнозування збуту товарів (послуг).</p>	2
8	<p>Тема 5.2. Маркетинг у бізнес-плануванні <i>Тема лекції 8. <u>Роль маркетингу у бізнес-плануванні</u></i> План</p> <p>1. Конкуренція. Методи аналізу конкурентів.</p> <p>2. Конкурентоспроможність суб'єктів господарювання, її показники й методи визначення.</p> <p>3. План маркетингу.</p>	2
9	<p>Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників <i>Тема лекції 7. <u>Організаційне планування власної справи</u></i> План</p> <p>1. Організаційний план.</p> <p>2. Розділ бізнес-плану – оцінка ризику та страхування.</p>	4 2
10	<p><i>Тема лекції 8. <u>Узгодження виробничого та фінансового планів суб'єкта господарювання</u></i> План</p> <p>1. Виробничі плани.</p> <p>2. Фінансовий план.</p>	2
11	<p>Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності <i>Тема лекції 9. <u>Суть та значення державного регулювання підприємницької діяльності</u></i> План</p> <p>1. Сутність і необхідність державного регулювання підприємницької діяльності.</p> <p>2. Державна підтримка малого бізнесу в Україні.</p> <p>3. Економічна безпека підприємництва.</p> <p>4. Антимонопольна діяльність держави.</p>	2
12	<p>Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур <i>Тема лекції 10. <u>Комерційна діяльність в бізнесі</u></i> План</p> <p>1. Суть і значення комерційної діяльності у підприємстві.</p> <p>2. Чинники розвитку комерційної діяльності. Суб'єкти комерційної діяльності у підприємстві.</p> <p>3. Взаємовідносини зі споживачами. Закон України «Про захист прав споживачів»</p>	2
13	<p>Тема 8. Управління підприємницькою діяльністю <i>Тема лекції 11. <u>Управління підприємницькою діяльністю</u></i> План</p> <p>1. Планування комерційної діяльності. Організація продажу.</p> <p>2. Підбір торговельного персоналу. Мотивація персоналу у торгівлі.</p> <p>3. Контроль за показниками ефективності підприємницької діяльності у торгівлі.</p>	2
		Разом 26

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності. Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємництва в Україні. <i>Тема лекції 1. <u>Суть та основні організаційні форми підприємництва</u></i> План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність підприємництва, його функції та роль у суспільстві. 2. Суб'єкти й об'єкти підприємницької діяльності. Принципи та моделі підприємництва. Суспільна та економічна основа підприємництва. 3. Види й організаційні форми підприємництва. 4. Фізична особа – підприємець (городянин-підприємець). Сутність, переваги та недоліки одноособового володіння. 	2
2	<p>Тема 5. Бізнес-планування <i>Тема 5.1. <u>Сутність бізнес-планування та аналіз ринку</u></i> <i>Тема 5.2. <u>Маркетинг у бізнес-плануванні</u></i> <i>Тема лекції <u>Сутність бізнес планування та аналіз ринку</u></i> План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття «бізнес-план», його призначення. Структура бізнес-плану. 2. Опис товару (послуги): характеристика товару, товарний асортимент, види послуг. 3. Аналіз ринку та прогноз збуту. Використання мережі Інтернет під час дослідженні суб'єктів та об'єктів ринку. 4. Методи прогнозування збуту товарів (послуг). 5. Конкуренція. Методи аналізу конкурентів. 6. Конкурентоспроможність суб'єктів господарювання, її показники й методи визначення. 	4 2
3	<p>Тема 5.3. <i>Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників</i> <i>Тема лекції 3. <u>Організаційне планування власної справи</u></i> План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційний план. 2. Розділ бізнес-плану – оцінка ризику та страхування. 3. Виробничі плани. 4. Фінансовий план. 	2
	Разом	6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності. <i>Тема практичного заняття 1. Економічна основа підприємництва в Україні</i></p>	2

2	Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємництва в Україні. <i>Тема практичного заняття 2. Ознайомлення з чинним законодавством, що регламентує правові засади функціонування підприємництва в Україні</i>	2
3	Тема 3. Планування власної справи. <i>Тема практичного заняття 3. Планування власної справи.</i>	2
4	Тема 4. Технологія заснування власної справи <i>Тема практичного заняття 4. Розробка пакета засновницьких документів для державної реєстрації суб'єкта господарювання</i>	2
5	Тема 5. Бізнес-планування Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку <i>Тема практичного заняття 5. Складання розділів бізнес-плану: опис товару (послуги), аналіз ринку та прогноз збуту</i>	12 2
6	Тема 5.2. Маркетинг у бізнес-плануванні <i>Тема практичного заняття 6. Планування товарної політики та визначення стратегій і методів ціноутворення у підприємницькій діяльності</i>	6 2
7	<i>Тема практичного заняття 7. Планування джерел закупівлі товарів та розрахунок бюджету їх просування</i>	2
8	<i>Тема практичного заняття 8. Складання розділів бізнес-плану: конкуренція та план маркетингу</i>	2
9	Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників <i>Тема практичного заняття 9. Складання розділів бізнес-плану: організаційний план, юридичний план,</i>	4 2
10	<i>Тема практичного заняття 10. Складання розділів бізнес-плану оцінка ризику та страхування, фінансовий план</i>	2
11	Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності <i>Тема практичного заняття 11. Вивчення законодавчих актів щодо державного регулювання підприємницької діяльності</i>	2
12	Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур <i>Тема практичного заняття 12. Оцінка чинників розвитку підприємницької діяльності</i>	2
13	Тема 8. Управління підприємницькою діяльністю у торгівлі <i>Тема практичного заняття 13. Ознайомлення зі специфікою системи контролювання показників ефективності підприємницької діяльності</i>	2
	Разом	26

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3. Планування власної справи. Тема 4. Технологія заснування власної справи <i>Тема практичного заняття: Планування власної справи. Розробка пакета засновницьких документів для державної реєстрації суб'єкта господарювання</i>	2
2	Тема 5. Бізнес-планування Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку <i>Тема практичного заняття: Складання розділів бізнес-плану.</i>	2

3	Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників <i>Тема практичного заняття: Складання окремих розділів бізнес-плану.</i>	2
4	Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур <i>Тема практичного заняття: Вивчення законодавчих актів щодо державного регулювання підприємницької діяльності. Оцінка чинників розвитку підприємницької діяльності</i>	2
	Разом	8

4.3. Теми лабораторних занять

4.3.1 денна форма навчання

(не передбачено навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.3.2 заочна форма навчання

(не передбачено навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності Особливості розвитку підприємництва в Україні. Зарубіжний досвід розвитку підприємництва	6
2	Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємництва в Україні Об'єднання підприємств. Правові форми організації підприємницької діяльності за кордоном	6
	Тема 3. Планування власної справи Дослідження ринку	6
	Тема 4. Технологія заснування власної справи Органи, що здійснюють ліцензування підприємницької діяльності. Порядок видачі ліцензії на право роздрібної торгівлі товарами, що підлягають ліцензуванню	10
	Тема 5. Бізнес-планування	20

	Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку Резюме у бізнес-плані. Визначення перспектив розвитку ринку.	6
	Тема 5.2. Маркетинг у бізнес-плануванні Вибір джерел постачання	8
	Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників Юридичний план у структурі бізнес-плану	6
	Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності Особливості підтримки малого бізнесу за кордоном	6
	Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур Правова база комерційної діяльності підприємницьких структур	4
	Тема 8. Управління підприємницькою діяльністю у торгівлі Навчання персоналу. Психологія та етика спілкування у торгівлі	10
	Разом	68

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та особливості підприємницької діяльності Особливості розвитку підприємництва в Україні. Зарубіжний досвід розвитку підприємництва	9
2	Тема 2. Основні організаційні форми підприємництва, чинники розвитку внутрішнього й зовнішнього потенціалу підприємництва в Україні Об'єднання підприємств. Правові форми організації підприємницької діяльності за кордоном. Фізична особа – підприємець (городянин-підприємець). Сутність, переваги та недоліки одноособового володіння. Особливості функціонування суб'єктів малого підприємництва в Україні. Правові форми організації підприємницької діяльності за кордоном. Характеристика підсистеми внутрішнього середовища суб'єкта господарювання. Фактори зовнішнього середовища підприємницької діяльності. SWOT -аналіз, методика його проведення.	11
	Тема 3. Планування власної справи Сфери підприємницької діяльності. Підприємницька ідея, її джерела і методи пошуку. Планування власної справи: визначення місії, стратегії та цілей. Суть і принципи комерційного розрахунку. Виробничі ресурси: початковий, основний та обіговий капітал. Приватна власність як економічна основа підприємництва. Дослідження ринку. Оцінка кон'юнктури ринку, її показники.	9
	Тема 4. Технологія заснування власної справи Засновницькі документи і процес їх підготовки. Статутний фонд та особливості його формування. Порядок державної реєстрації юридичної особи. Обмеження у провадженні підприємницької діяльності. Порядок ліцензування підприємницької діяльності. Органи, що здійснюють ліцензування підприємницької діяльності. Способи (шляхи) створення власної справи. Припинення діяльності суб'єктів підприємництва.	13

	Тема 5. Бізнес-планування	32
	Тема 5.1. Сутність бізнес-планування та аналіз ринку Резюме у бізнес-плані. Визначення перспектив розвитку ринку. Використання мережі Інтернет під час дослідженні суб'єктів та об'єктів ринку. Методи прогнозування збуту товарів (послуг). Визначення перспектив розвитку ринку.	9
	Тема 5.2. Маркетинг у бізнес-плануванні План маркетингу. Управління життєвим циклом товару, товарною маркою і товарними інноваціями. Методика визначення конкурентоспроможності товару (послуги). Планування асортименту. Стратегії і методи ціноутворення. Вибір джерел постачання. Стратегії розподілу товарів. Формування бюджету просування товарів (послуг).	15
	Тема 5.3. Організаційне планування, аналіз ризиків та фінансових показників Розділ бізнес-плану – оцінка ризику та страхування. Види ризиків. Методи управління ризиками. Страхування, його види. Виробничі плани. Фінансовий план. Розрахунок фінансових показників та їх аналіз.	10
	Тема 6. Державне регулювання підприємницької діяльності Сутність і необхідність державного регулювання підприємницької діяльності. Форми і методи державного регулювання підприємництва в Україні. Податкова система в Україні. Грошове та кредитне державне регулювання. Державна підтримка малого бізнесу в Україні. Особливості підтримки малого бізнесу за кордоном. Економічна безпека підприємництва. Антимонопольна діяльність держави.	9
	Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур Суть і значення комерційної діяльності у підприємстві. Правова база комерційної діяльності підприємницьких структур. Чинники розвитку комерційної діяльності. суб'єкти комерційної діяльності у підприємстві. Взаємовідносини зі споживачами. Закон України «Про захист прав споживачів»	7
	Тема 8. Управління підприємницькою діяльністю у торгівлі Управління ресурсами підприємства. Психологія та етика спілкування у торгівлі. Мотивація персоналу у торгівлі. Психологічні особливості здійснення підприємцем контроль за роботою персоналу. Контроль за показниками ефективності підприємницької діяльності у торгівлі.	14
	Разом	106

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Виконати реферативні роботи на теми:

1. Роль підприємництва в суспільстві;
2. Тенденції розвитку підприємництва в Україні;
3. Суть поняття «Свобода підприємництва»;
4. Механізм державної реєстрації підприємницької діяльності;
5. Реалізація державної програми сприяння підприємству;
6. Державне регулювання підприємницької діяльності;

7. Управління ризиками в підприємницькій діяльності;
8. Державні гарантії захисту прав та інтересів підприємців;
9. Економічна безпека підприємства;
10. Шляхи зниження підприємницьких ризиків.

2. Розробка схем-конспектів, презентацій кросвордів до тем дисципліни

3. Розробка та захист бізнес-плану власного підприємства

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни Основи підприємницької діяльності передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проектний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація);
- практичні методи (практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- реферати, есе;
- розрахункові роботи;
- презентації результатів виконаних завдань;
- студентські презентації та виступи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань практичного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Самостійна робота здобувачів передбачає цілеспрямований пошук ефективних способів вивчення дисципліни «Основи підприємницької діяльності», свідоме ставлення та послідовність в роботі, вміння використовувати наявну літературу і нормативну базу, планувати власну роботу. Самостійна робота передбачає виконання письмових завдань до кожної теми в окремому зошиті, які перевіряються викладачем.

Проміжний контроль з дисципліни «Основи підприємницької діяльності» у відповідності до навчальної програми передбачає проведення контрольної роботи. Для написання контрольної роботи здобувачів надається не більше 30 хвилин. Кількість варіантів контрольних робіт становить не менше 4.

При виконанні контрольних робіт оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачів після опанування блоку тем.

Підсумковий контроль знань здобувачів з дисципліни «Основи підприємницької діяльності» проводиться за результатами рейтингової оцінки за увесь період вивчення даної дисципліни та у формі **екзамену**.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- Повнота розкриття питання;
- Логіка викладання, культура мови;
- Емоційність та переконаність;
- Використання основної та додаткової літератури;
- Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- Повнота розкриття питання;
- Правильність розв'язання задач;
- Цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- Акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань практичного (семінарського) заняття – 5 бали.

Критерії оцінювання

Рівень навчальних досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
«Низький»	«Незадовільно» - 2	Студент має фрагментальні знання про організацію та функціонування підприємницьких структур у торгівлі, за відсутності сформованих умінь та навичок щодо створення власної справи; відтворює лише окремі положення і принципи дисципліни.
«Середній»	«Задовільно» - 3	Студент має початковий рівень знань з основних понять про організацію та функціонування підприємницьких структур у торгівлі, започаткування власної справи; навчальний матеріал може відтворити на репродуктивному рівні, без обґрунтування. Навчальне завдання може відтворити, але лише за зразком.
«Достатній»	«Добре» - 4	Студент усвідомлено володіє теоретичним матеріалом, знає його походження та вміє застосувати при розв'язанні практичних завдань. Володіє сучасними знаннями щодо започаткування власної справи при цьому допускає незначні помилки логічного й понятійного змісту. Контролює правильність виконаних дій на кожному з визначених етапів. Здійснює самоаналіз виконаної роботи,

		планує свої подальші навчально-пізнавальні дії.
«Високий»	«Відмінно» - 5	Досконале пізнання та розуміння поняття щодо організації та функціонування підприємницьких структур у торгівлі; сформовані уміння організації власної справи та забезпечення функціонування підприємства. Планує особисту навчальну діяльність, оцінює результати власної виконаної роботи, вміє вільно використовувати нові технології для поповнення власних знань. Виконує творчі завдання, що не передбачені навчальною програмою; використовує набуті знання та навички у практичних ситуаціях.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Сутність підприємництва і його роль у становленні ринкової економіки
2. Розкрийте функції підприємництва.
3. Підприємництво як характерна риса економічного розвитку суспільства.
4. Охарактеризуйте основні типи та класифікаційні ознаки підприємництва.
5. Опишіть основні принципи підприємництва.
6. Охарактеризуйте основні моделі підприємництва.
7. Поясніть поняття суб'єктів підприємницької діяльності
8. Поясніть поняття об'єктів підприємницької діяльності.
9. Наведіть та охарактеризуйте класифікацію суб'єктів підприємницької діяльності.
10. Виробничі ресурси розвитку підприємництва.
11. Розкрийте зміст чинників розвитку підприємництва.
12. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємницької діяльності.
13. Правова база підприємництва в Україні.
14. Правові форми організації підприємництва відповідно до чинного законодавства України.
15. Охарактеризуйте принципи підприємницької діяльності.
16. Розкрийте суть підприємницької ідеї.
17. Вибір типу підприємництва та обґрунтування його цілей.
18. Розкрийте порядок підготовки засновницьких документів.
19. Статутний фонд та його формування.
20. Умови припинення діяльності підприємницьких структур.
21. Поясніть суть санації в підприємстві.
22. Розкрийте сутність і принципи комерційного розрахунку.
23. Сіть бізнес – плану, як головного інструменту управління підприємством.

24. Розкрийте сутність, функції та призначення бізнес-плану.
25. Послідовність аналізу підприємницької діяльності.
26. В чому полягає необхідність та економічна суть державного регулювання торговельного підприємства.
27. Поясніть механізм, форми та методи державного регулювання підприємницької діяльності в Україні.
28. Державні гарантії захисту прав та інтересів підприємців.
29. Розкрийте сутність підприємницького ризику.
30. Наведіть приклади видів підприємницького ризику, їх відмінність.
31. Охарактеризуйте основні причини виникнення ризиків.
32. Розкрийте суть поняття «Комерційний ризик».
33. Страхування як метод зменшення ризиків.
34. Охарактеризуйте основні положення страхування.
35. Розкрийте суть, значення і принципи комерційної діяльності підприємницьких структур.
36. Правові основи здійснення комерційної діяльності підприємницьких структур.
37. Назвіть та охарактеризуйте економічні взаємовідносини підприємців зі споживачами.
38. Розкрийте роль підприємництва в суспільстві.
39. Поясніть тенденції розвитку підприємництва в Україні.
40. Конституція України, Господарський Кодекс України про підприємницьку діяльність в Україні.
41. Охарактеризуйте основні професії в підприємницькій структурі.
42. Поясніть порядок державної реєстрації підприємства.
43. Охарактеризуйте шляхи подальшого розвитку комерційного підприємництва в Україні.
44. Розкрийте правові форми організації підприємництва відповідно до чинного законодавства України.
45. Що Ви розумієте під «Свободою підприємництва»?
46. Як можна визначити здібності людини для здійснення підприємницької діяльності?
47. Патентування й ліцензування діяльності підприємницьких структур.
48. Державні гарантії захисту прав та інтересів підприємців.
49. В чому полягає захист від недобросовісної конкуренції та антимонопольне регулювання підприємництва
50. Поясніть в чому полягає економічна безпека підприємства.
51. Охарактеризуйте основні стадії підготовки до початку підприємництва.
52. Поясніть порядок вибору форми здійснення підприємницької діяльності, її масштабу та організаційно-правової форми господарювання.
53. Значення вибору місця розташування підприємства.
54. Поясніть порядок та значення розрахунку коштів, потрібних для започаткування підприємницької діяльності.
55. Назвіть джерела фінансування підприємництва.
56. Поясніть правила підприємництва та їх зміст.

57.Розкрийте загальні положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Контрольна робота	ІНДЗ	Разом		
5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	60	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	незараховано
35-59	незадовільно	
1-34	незадовільно	

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV.
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755- VI.
5. Закони України (зі змінами та доповненнями):
 - 5.1. «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755- VI;
 - 5.2. «Про господарські товариства»; від 19.09.1991 № 1576-XII;
 - 5.3. «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 №2806- VI;
 - 5.4. «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877;;
 - 5.5. «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 № 1160- IV;
 - 5.6. «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР;
 - 5.7. «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 № 2210-III;
 - 5.8. «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-XII;
 - 5.9. «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII;
 - 5.10. «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618- VI;
 - 5.11. «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР.
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року» від 24.05.2017 № 504-р.
7. Ануфрієва О. Л. Підприємницька діяльність : Навч. посіб. / О. Л. Ануфрієва, Т. Г. Пальчевський, Г. М. Лагоцька. – Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2014. – 304 с.
8. Алопій В. В. Основи підприємництва : Навч. посіб. / За ред. В. В. Алопій. – Львів : «Новий світ 2000». – 2014. – 323 с.
9. Асаул А.Н., Войнаренко М.П. Організація підприємницької діяльності. – Хмельницький: видавництво «Універ», ТУП, 2001. – 391 с.
10. Бойчук І. М. Економіка підприємства : Підруч. / І.М. Боцчук . К. : Кондор-Видавництво, 2016. – 378 с.
11. Воронкова В. Г. Основи підприємництва: теорія та практикум: навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К.: Ліра-К, 2014. – 455 с
12. Гой І. В. Підприємництво: навч. посіб. / І. В. Гой. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.
13. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с
14. Захарчин Г.М. Основи підприємництва. Навч. посіб / Г. М. Захарчин. – К.: Знання, 2008. – 437 с.
15. Злупко С. М., Стефанишин О. В., Швайка Л. А. Підприємництво: основи, особливості, механізми: Навч. посіб. Л.: 2017. 370 с.
16. Дегтярьова І. Б. Економічна діагностика : Підруч. / І. Б. Дегтярьова. – Сумський державний ун-т, 2012. – 328 с.

17. Іванілов О. С. Економіка підприємства : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. С. Іванілов. – К. : ЦУЛ, 2009. – 728 с.
18. Князь С. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні аспекти: навч. посіб. / С. В. Князь, Н. П. Яворська; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. – 103 с
19. Мельников А. М. Основи організації бізнесу : Навч. посіб. / За ред. А. М. Мельник. – К. : ЦУЛ. – 2013. – 200 с.
20. Мороз О. М., Невмержицький В. І. Основи підприємництва. Навч. посіб. / О. М. Мороз, В. І. Невмержицький. – К.: КНТЕУ, 2005. – 198с.
21. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. К.: Академія, 2015. 280 с
22. Полянко В. В., Круглянко А. В. Основи підприємництва. Навч. посіб. / В. В. Полянко, А. В. Круглянко. – К.: Дакор: КНТ, 2008. – 176с.
23. Сардак С. Е. Науково-методичні основи управління розвитком виробництва у національній економіці : Монографія / С. Е. Сардак, В. В. Джинджоян. – Дніпропетровськ : Інновація. – 2010. – 175 с.
24. Цибульська Є. І. Управління потенціалом підприємства : Навч. посіб. Для студентів вищих навчальних закладів / Є. І. Цибульська. – Харків : НАУ, 2011. – 383 с.
25. Шваб Л. І. Основи підприємництва. Навч. посіб. / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2007. – 368 с.

Допоміжна

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341 – III.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435- IV.
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII.
4. Балабан П. Ю. Комерційна діяльність : Підруч. / П. Ю. Балабан. – Х. : Світ Книг. 2015. – 452 с.
5. Балабанова Л. В. Управління персоналом : Підруч. / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак. – Центр учбової літератури, 2011. – 468 с.
6. Варналій З. С. Основи підприємництва. Навч. посіб. / З. С. Варналій, – К.: Знання-Прес, 2006. – 352 с.
7. Виноградська А. М. Основи підприємництва. Навч. посіб. / А. М. Виноградська, – К.: Кондор, 2008. – 544 с.
8. Дратвер Б. Л., Пасічник Н. О. Основи підприємницької діяльності. Навч. посіб. / Б. Л. Дратвер, Н. О. Пасічник – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2003. – 187 с.
9. Климко О. Ковалко А. Власна справа: Навч.-метод. посіб. К.: Юніверс, 2018. 108 с.
10. Козловський В. О. Основи підприємництва. Практикум. / В. О. Козловський, – Вінниця: ВДТУ, 2002. – 158 с.
11. Козловський В. О. Основи підприємництва. Курс лекцій. Ч. 1, 2 / В. О. Козловський – Вінниця: ВНТУ, 2005. – 196 с.
12. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залого З. Державне регулювання економіки / За ред. І. Р. Михасюка. К.: Аті- ка; Ельга-Н, 2017. 592 с.
13. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2017. 352 с.
14. Розвиток підприємництва в Україні / П. Гайдуцький та ін. К.: Нора-Друк, 2015. 248 с.

15. Сідельникова Л. П. Оподаткування суб'єктів підприємництва : Навч. посіб. / Л. П. Сідельникова, Т. В. Чижова, Я. В. Якуша. – К. : Видавництво Ліра-К, 2013. – 424 с.

16. Сизенко В. О. Сучасне підприємництво. Навч. посіб. / В.О. Сизенко. – К.: Знання-Прес, 2008. – 440 с.

17. Скриль В. В. Мета та особливості створення підприємств з іноземними інвестиціями / В. В. Скриль, А. В. Шикіло // Ефективна економіка. Електронне фахове видання. - 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=t&z=3649>.

18. Тягунова Н. М., Юрко І. В. Основи підприємництва. / Н. М. Тягунова, І. В. Юрко– К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2002. – 162 с.

19. Яненко І. Г. Законодавче забезпечення діяльності підприємств. / І. Г. Яненко // Наукові праці. Економіка. – 2012. – Вип. 177. Т. 189. – С. 81 – 86.

5.2. Методичне забезпечення

1. Панченко О. П. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни Основи підприємницької діяльності – ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. – 24 с.

2. Панченко О. П. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни Основи підприємницької діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. – 64 с.

5.3. Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://wl.cl.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства економіки України / www.me.gov.ua

4. Бібліотека Верховної Ради України - <http://lib.rada.gov.ua>

5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотрадянському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.

3. Формат бланка – А4 (210×297 мм).